

Správodajca

Asociácie slovenských geomorfológov pri SAV

SPRÁVA O ČINNOSTI

ASOCIÁCIE SLOVENSKÝCH GEOMORFOLÓGOV PRI SAV ZA ROKY 2005-2008

Valné zhromaždenie ASG pri SAV v októbri 2008 v Bešeňovej bolo príležitosťou bilancovať štvorročné obdobie činnosti našej Asociácie. Prinášame súhrn dosiahnutých výsledkov činnosti v rokoch 2005 až 2008.

V roku 2005 začal časopis *Geomorphologia Slovaca* vychádzať dvakrát do roka. Záujem publikovať v tomto časopise prejavili aj zahraniční geomorfológovia. Vzhľadom na túto situáciu bola vytvorená nová redakčná rada, v ktorej boli zastúpení aj zahraniční geomorfológovia.

Spolu s Geografickým ústavom SAV sa ASG podieľala na organizácii vedeckej konferencie pri príležitosti nedeľných 80. narodenín prof. RNDr. Emila Mazúra, DrSc.

Po konferencii KBGK v Bratislave obsadili naši členovia v tejto medzinárodnej geomorfologickej organizácii dva najvýznamnejšie posty. Z iniciatívy jej predsedu a nášho aktívneho člena doc. Miloša Stankovianskeho, CSc. sa táto organizácia inštitucionálne zakotvila v štruktúrach IAG.

Štyria naši členovia sa zúčastnili na regionálnej geomorfologickej konferencii v Nových Hradoch v južných Čechách.

Na vrcholnej medzinárodnej konferencii IAG v španielskej Zaragoze sa zúčastnil doc. Miloš Stankoviansky, CSc. ako náš národný delegát.

V roku 2007 sa spoluvydavateľom časopisu *Geomorphologia Slovaca* stal Geografický ústav SAV, na pôde ktorého tento časopis fyzicky vzniká.

Náš časopis našiel pozitívnu odozvu aj v zahraničí, najmä v susedných štátoch. Vstúpili sme preto do bilaterálneho rokovania s českými geomorfológmi o spoločnom vydávaní časopisu.

Naši členovia sa podieľali na práci Karpatobalkánsko-dinárskej regionálnej pracovnej skupiny pri IAG, ktorá pracovala na tvorbe časopisu *Studia Geomorphologica Carpatho-balkanica*.

ASG pri SAV usporiadala na jeseň 2006 v Banskej Bystrici vedeckú konferenciu *Stav geomorfologického výskumu v roku 2006*.

V roku 2007 vyšiel časopis *Geomorphologia Slovaca et Bohemica*. Česká geomorfologická asociácia sa tak stala tretím vydavateľom. V súlade s touto zmenou sa rozšírila redakčná rada časopisu. Začali sa uverejňovať články v anglickom jazyku.

Naši členovia sa zúčastnili na vedeckej konferencii v Malenovicich, v Moravsko-sliezskych Beskydách, ktorú organizovali českí kolegovia. Početná skupina našich členov sa zúčastnila na konferencii KBGK a CBDRWG pri IAG v maďarskom Pécsi.

V septembri roku 2008 sa v rumunskom Brašove konala *Regional Conference on Geomorphology Landslides, Floods and Global Environmental Changes in Mountain Regions*. Naši členovia sa podieľali na organizovaní tejto medzinárodnej konferencie a viacerí vystúpili na nej aj s referátmi.

Naši členovia sa zúčastnili na konferencii v Šlapaniciach pri Brne organizovanej českou geomorfologickou asociáciou. V spolupráci s Katolíckou univerzitou v Ružomberku ASG zorganizovala v Bešeňovej v dňoch 7. a 8. októbra 2008 *vedeckú konferenciu* Asociácie slovenských geomorfológov pri SAV, o ktorej prinášam osobitnú správu. V rámci konferencie sa uskutočnila aj Valné zhromaždenie ASG pri SAV. Z nej vzišlo nové vedenie našej Asociácie.

J. Urbánek

5. VEDECKÁ GEOMORFOLOGICKÁ KONFERENCIA ASOCIÁCIE SLOVENSÝCH GEOMORFOLÓGOV PRI SAV V BEŠEŇOVEJ

Medzi hlavné aktivity Asociácie slovenských geomorfológov pri SAV patrí organizovanie vedeckých konferencií, na ktorých sa prezentujú najmä najnovšie výsledky geomorfologických výskumov na Slovensku. Po úvodnej konferencii v roku 2000 v Liptovskom Jáne sa ďalšie konferencie uskutočnili v roku 2002 v Nitre, v roku 2004 v Košiciach a v roku 2006 v Banskej Bystrici.

V poradí 5. vedecká konferencia sa konala v dňoch 7. – 8. októbra 2008 v Bešeňovej. Na jej organizácii spolupracovala Katedra geografie na Pedagogickej fakulte Katolíckej univerzity v Ružomberku. Keďže sa predpokladala účasť geomorfológov aj z niektorých susedných štátov, tematicky sa zamerala na geomorfologické výskumy v Západných Karpatoch a okolitých územiach.

Dňa 7. 10. 2008 konferenciu príhovormi otvorili doc. Ing. I. Černák, CSc., prodekan Pedagogickej fakulty KU v Ružomberku, RNDr. J. Urbánek, CSc., predseda Asociácie slovenských geomorfológov pri SAV, a doc. RNDr. R. Novodomec, CSc., vedúci Katedry geografie na Pedagogickej fakulte KU v Ružomberku. K účastníkom sa prihovoral aj nestor slovenskej speleológie a dlhoročný pracovník Slovenskej

akadémie vied RNDr. A. Droppa, CSc., ktorý žije v Liptovskom Mikuláši.

Odborný program konferencie sa začal dvoma blokmi referátov, ktoré sa zaoberali problematikou geomorfologického členenia Slovenska v mierke 1:50 000 (J. Urbánek, J. Jakál), geomorfologického členenia Tatier na základe nových výsledkov morfoštruktúrneho výskumu (J. Lacika), konektivitou fluvialných sedimentov vysokogradientového, resp. bystrinného vodného toku (M. Lehotský), odozvou súčasných geomorfologických procesov v Kremnických vrchoch (R. Novodomec), fungovaním, štruktúrou a morfológiou delty v antropogénne vytvorených jazerách na území poľských Karpát (A. Łajczak), geomorfologickým efektom procesov vyvolaných jarným topením snehu v poľnohospodárskej krajine (M. Stankoviansky), vplyvom zosuvových kalamít v rokoch 1997 a 2006 na zmeny reliéfu flyšového pásma Západných Karpát (O. Krejčí, I. Baroň, D. Kašperáková, J. Šikula) a krasovým reliéfom príkrovových trosiek vo Veľkej Fatre (Z. Hochmuth).

Vzhľadom na veľký počet prihlásených referátov sa popoludní program rozdelil do dvoch oddelených sekcií, ktoré obsahovali štyri

Obr. 1 Otvorenie vedeckej konferencie, zľava RNDr. A. Droppa, CSc., RNDr. J. Urbánek, CSc., predseda ASG pri SAV, doc. RNDr. M. Stankoviansky, CSc. Foto: M. Kovačic

Obr. 2 Vystúpenie doc. R. Novodomca, CSc. Foto: M. Kovačic

bloky referátov. Prvé dva bloky tvorili referáty o súčasnom geomorfologickom a sedimentologickom vývoji územia v dosahu rieky Dunaj (J. Szmańda, M. Lehotský, J. Novotný), morfolologickej štruktúre hlavného a bočných riečnych korýt Dunaja v zaplavovanom úseku medzi Čunovom a Gabčíkovom (M. Luc), ohrození dediny Trstenice Malým Dunajom na prelome 18. a 19. storočia (P. Pišút), morfológii riečnych krajinných jednotiek na príklade

toku Revúcej a jej vplyve na ripariálnu vegetáciu (K. Čengerová, V. Falt'an, M. Lehotský), priestorovej variabilite morfológie bystrinného vodného toku (I. Tomčíková), hydromorfologickým mapovaním ako nástroji manažmentu vodných tokov na Slovensku (L. Anstead), remodelácii svahov v lyžiarskych areáloch na príklade severného svahu Pilska v Západných Beskydách (A. Łajczak), geomorfologických prahoch pôdnej erózie v poľnohospodársky využívaných povodiach (J. Świąchowiec), vybraných aspektoch hodnotenia procesov historickej výmoľovej erózie (P. Papčo), vplyve reliéfu na variabilitu hladiny podzemnej vody (A. Medveďová, R. Prokešová, Z. Snopková), ako aj o určovaní geomorfologickej hodnoty hornín metódou Schmidt hammer test v oblasti južného Turca, Malej Fatry a Žiaru (J. Sládek).

V posledných dvoch blokoch sa referáty tematicky zamerali na poklesávanie terénu následkom banskej činnosti v poľskej časti karpatskej priehlbne (R. Dulias), príčiny presúvania riečneho koryta (M. Lehotský, J. Novotný), zmeny modelácie reliéfu v dôsledku víchrice z 19. 11. 2004 na vybraných horských svahoch na Slovensku a v Poľsku (K. Dąbrowska, E. Rojan), rozvalinové formy reliéfu v Západných Tatrách ako dôsledok deglaciácie územia (P. Klapya), eróznodenučné formy na vybraných úsekoch turistických chodníkov v Západných Tatrách a na Babej hore (A. Buchwal, J. Fidelus), klasifikáciu geomorfologických a ostatných geodynamických procesov v jaskyniach (P. Bella), morfológiu, genézu a predispozíciu závrto v Západných Karpatoch (B. Šmída), rozdiely v morfometrii závrto na území Slovenského krasu v závislosti od geologického podložia (A. Labunová), geomet-

Obr. 3 Odborný program konferencie – prezentácia RNDr. M. Lehotského, CSc., ktorý bol valným zhromaždením zvolený za predsedu ASG pri SAV. Foto: M. Kovačic

Obr. 4 Exkurzná zastávka v Liskovskej jaskyni. Foto: J. Lacika

rické formy povodia Vápeničného potoka v Malých Karpatoch (A. Benová) a tvorbu lavínového geografického informačného systému (M. Žiak).

Na konferencii spolu odznelo 29 referátov. Z obsahového hľadiska najviac referátov sa týkalo fluviálnej geomorfológie a súčasných geomorfologických procesov v krajine, vrátane antropogénne iniciovaných procesov. Značná pozornosť sa upriamila aj na aktuálnu problematiku spresňovania a modifikácie geomorfologického členenia územia Slovenska. Viaceré referáty poukázali, že u nás sa naďalej rozvíja aj geomorfológia krasu a jaskýň. Aktívna účasť mnohých doktorandov je zárukou ďalšieho rozvoja slovenskej geomorfológie. Keďže niektorí

Obr. 5 V Prosieckej doline. Foto: J. Lacika

poľskí geomorfológovia prezentovali výsledky svojich výskumov z územia Slovenska alebo z prihraničných oblastí so Slovenskou republikou, existujú viaceré možnosti a perspektívy rozvoja vzájomnej spolupráce. Podobná spolupráca je aktuálna aj s českými geomorfológmi, najmä pri výskume cezhraničných pohorí flyšového pásma.

Po skončení referátov v podvečerných hodinách nasledovalo Valné zhromaždenie Asociácie slovenských geomorfológov pri SAV, na ktorom sa zhodnotilo uplynulé štvorročné obdobie a prerokovali sa zámery ďalšej činnosti s voľbami predsedu a výboru. Novým predsedom sa stal RNDr. M. Lehotský, CSc., z Geografického ústavu SAV v Bratislave. Večer nasledovalo spoločenské stretnutie účastníkov konferencie.

Nasledujúci deň 8. 10. 2008 sa uskutočnila exkurzia, ktorej dopoludňajšiu časť tvorila prehliadka turisticky atraktívneho Thermal parku v Bešeňovej využívajúceho tamojšie geotermálne vrty, Bešeňovských travertínov a južnej časti Prosieckej doliny ústiacej do Liptovskej kotliny (Vráta, Prosiecka vyvieracia a okolité krasové javy). Popoludní si účastníci prezreli Lúčanské travertíny (riečisko s kaskádami

a vodopádom, pod ktorým sa vytvorila syngenetická jaskyňa; travertínovú terasu so starým lomom a menšou, kmeňom stromu tvarovanou jaskyňou), okolie Liskovskej jaskyne a neďaleký skalný útvar zv. Jánošíkova päť.

Na konferencii bolo prítomných 35 účastníkov, z toho osem účastníkov z Poľska, dvaja účastníci z Českej republiky a jedna účastníčka z Veľkej Británie. Z domácich vedeckých ústavov a vysokých škôl mal zastúpenie Geografický ústav SAV v Bratislave, Prírodovedecká fakulta UK v Bratislave, Prírodovedecká fakulta UPJŠ v Košiciach, Fakulta prírodných vied UMB v Banskej Bystrici a Pedagogická fakulta KU v Ružomberku. Príspevky sa budú publikovať najmä v geomorfologickom časopise *Geomorphologia Slovaca et Bohemica*.

Keďže z geomorfologického hľadiska Liptovská kotlina a okolité pohoria patria medzi najatraktívnejšie územia na Slovensku a navyše tu existuje vysokoškolské geografické pracovisko, ako aj Správa slovenských jaskýň zabezpečujúca geomorfologický výskum jaskýň, podobné vedecké konferencie sa na Liptove určite uskutočnia aj v budúcnosti.

Pavel Bella

**ŠTÁTNA OCHRANA PRÍRODY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

**Správa slovenských jaskýň, Liptovský Mikuláš
Geografický ústav SAV, Bratislava
Asociácia slovenských geomorfológov pri SAV**

VÝSKUM, VYUŽITIE A OCHRANA JASKÝŇ

7. vedecká konferencia

pri príležitosti

40. výročia založenia Správy slovenských jaskýň

80. výročia objavenia jaskyne Driny

10. – 13. november 2009

Smolenice

PRVÝ CIRKULÁR

Organizačný výbor:

Predseda: Ing. Jozef Hlaváč

Podpredseda: RNDr. Milan Lehotský, CSc.

RNDr. Pavel Bella, PhD., RNDr. Ľudovít Gaál, PhD., Ing. Peter Gažík, Mgr. Dagmar Haviarová, Doc. RNDr. Zdenko Hochmuth, CSc., Doc. RNDr. Jozef Jakál, DrSc., Ing. Lýdia Jánošíková, Ing. Ľubica Nudzíková, RNDr. Zuzana Višňovská, PhD., Mgr. Lukáš Vlček, RNDr. Ján Zelinka

Adresa sekretariátu:

Štátna ochrana prírody SR
Správa slovenských jaskýň
Hodžova 11

031 01 Liptovský Mikuláš

Slovenská republika

Tel.: 044 5536411, 044 5536241, 044 5536191

Fax.: 044 5536311

E-mail: bella@ssj.sk, vlcek@ssj.sk, caves@ssj.sk

ODBORNÉ ZAMERANIE

Od roku 1997 každé dva roky Správa slovenských jaskýň organizuje vedecké konferen-

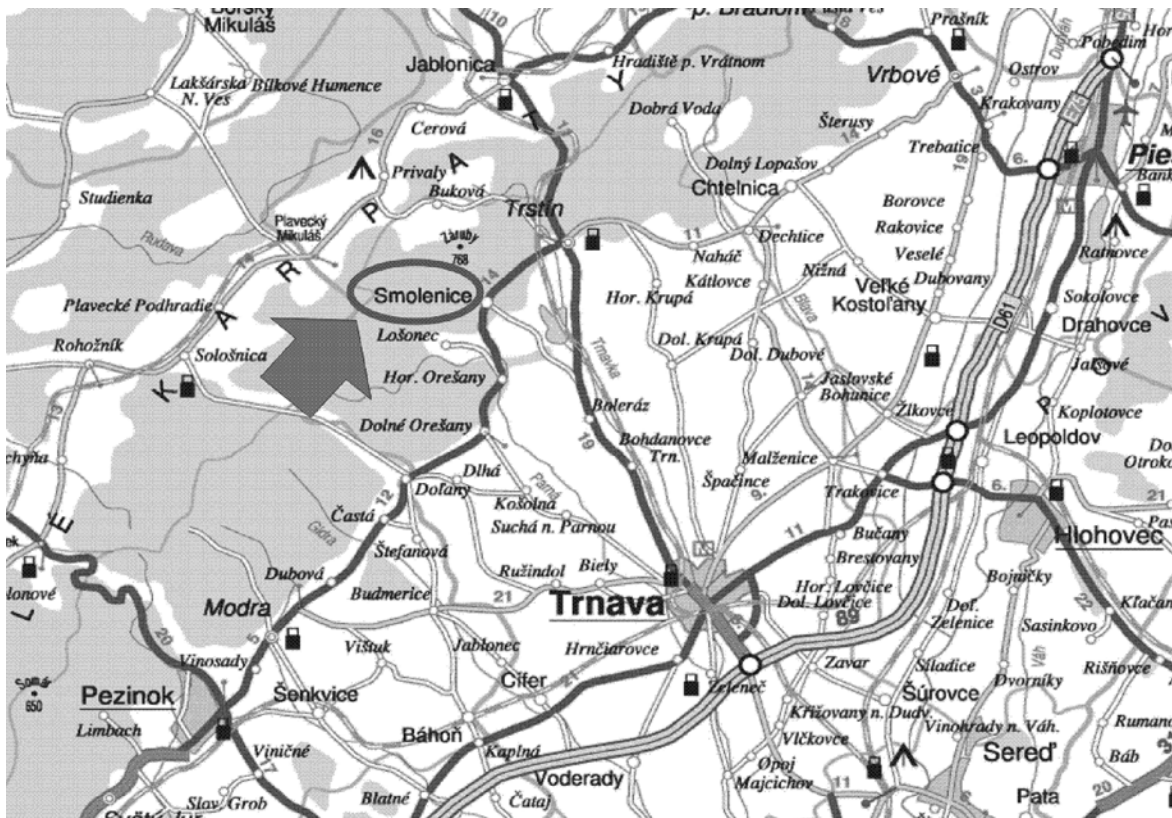
cie *Výskum, využívanie a ochrana jaskýň* (Mlynky, 1997; Demänovská Dolina, 1999; Stará Lesná, 2001; Tále, 2003; Demänovská Dolina, 2005; Ždiar, 2007), ktoré sa stali pravidelným odborným speleologickým podujatím na Slovensku. V rámci ich programu sa prezentujú najmä najnovšie výsledky z výskumu, monitorovania a ochrany jaskýň na Slovensku, nechýbajú však ani hodnotné prezentácie zo zahraničia.

Hlavné tematické okruhy prezentovanej problematiky:

- geologický, geomorfologický, hydrologický, speleoklimatický a biospeleologický výskum jaskýň, jaskynné geosystémy,
- environmentálny monitoring prírodných zložiek jaskynného prostredia,
- ochrana krasu a jaskýň, prevádzka sprístupnených jaskýň a iné vyžívanie jaskýň,
- dokumentácia krasových javov a jaskýň.

MIESTO KONANIA

Na úpätí Malých Karpát, asi 60 km severovýchodne od Bratislavy, neďaleko sprístupnenej jaskyne Driny sa v okrese Trnava nachádza obec Smolenice so známym Smolenickým zámkom, ktorý sa od roku 1953 využíva ako Kongresové centrum Slovenskej akadémie vied. Na zámku sú reprezentačné priestory na pracovné a spoločenské podujatia.

Kongresové centrum SAV, Zámocká 18, 919 04 Smolenice, okres Trnava,
tel.: 00421 – 33/5586 191–2, fax.: 00421 – 33/5586 193, e-mail: kc-smolenice@savba.sk
<http://www.kcsmolenice.sav.sk/>

PREDBEŽNÝ PROGRAM

10. november 2009 (utorok)

18.00 – 22.00 príchod a prezentácia účastníkov

11. november 2009 (streda)

07.30 – 09.00 príchod a prezentácia účastníkov

09.00 – 09.15 otvorenie konferencie

09.15 – 10.45 referáty – Správa slovenských jaskýň

11.00 – 12.00 referáty – jaskyňa Driny

12.00 – 13.00 obed

13.00 – 16.15 referáty

16.30 – 19.00 prehliadka jaskyne Driny

19.30 večera a spoločenské stretnutie

12. november 2009 (štvrtok)

09.00 – 12.00 referáty

12.00 – 13.00 obed

13.00 – 16.30 referáty

16.30 – 17.30 posterové prezentácie

17.30 – 17.45 ukončenie konferencie

18.30 – 19.30 večera

20.00 – 21.30 prezentácia pripravovaného 6. kongresu Medzinárodnej asociácie sprístupne-

ných jaskýň (ISCA) v roku 2010 na Slovensku a prezentácie výsledkov speleologického prieskumu a expedícií

13. november 2009 (piatok)

07.30 – 08.30 raňajky

09.00 – 16.00 celodenná exkurzia: Plavecký kras (Malé Karpaty), Plavecká jaskyňa, Deravá skala a povrchové krasové javy v okolí.

REFERÁTY A POSTERY

Dĺžka referátu je 15 minút. Pri prezentácii možno použiť dátový alebo spätný projektor. Postery sa budú prezentovať formou panelovej diskusie. Maximálne rozmery posteru: 100 x 130 cm (šírka x výška). V prípade veľkého počtu prihlásených referátov si organizačný výbor vyhradzuje právo preradiť niektoré referáty medzi posterové prezentácie. Abstrakty referátov a posterových prezentácií sa uverejnia v časopise Aragonit, ročník 14, číslo 2, ktorý účastníci dostanú na konferencii pri registrácii. Abstrakty v rozsahu maximálne 1800 znakov treba zaslať najneskôr do 31. 7. 2009 na adresu bella@ssj.sk alebo vlcek@ssj.sk. Abstrakty referátov môžu byť v slovenskom, českom alebo anglickom jazyku. Pod menom

autora, resp. autorov treba uviesť ich pracoviská s adresami. Pôvodné vedecké príspevky z konferencie sa po recenzii a posúdení redakčnou radou budú v roku 2010 publikovať v časopisoch Slovenský kras a Aragonit. Príspevky napísané v textovom editore MS Word, ako aj prílohy treba odovzdať pri prezentácii alebo zaslať elektronickou poštou najneskôr do 30. 11. 2009. Maximálny rozsah príspevku je 12 strán (na jednej strane 1 800 znakov). Príspevky sa môžu uverejniť v slovenskom, českom alebo anglickom jazyku. Na začiatku príspevku treba pod jeho názvom a menami autorov zaradiť krátky abstrakt a kľúčové slová v anglickom jazyku. V príspevkoch, ktoré budú uverejnené v slovenskom alebo českom jazyku, treba názvy obrázkov a tabuliek uviesť aj v anglickom jazyku. V závere takýchto príspevkov musí byť „summary“ v anglickom jazyku.

ÚČASTNÍCKY POPLATOK, POPLATOK ZA EXKURZIU

Účastnícky poplatok vo výške 30 € (903,78 Sk) sa uhradí v hotovosti pri registrácii účastníkov na konferencii. Zahŕňa organizačné náklady, prenájom konferenčnej miestnosti, občerstvenie cez prestávky, vydanie abstraktov refe-

rátov v časopise Aragonit a príspevkov v časopisoch Slovenský kras a Aragonit, vrátane zaslania po ich vydaní. Poplatok na celodennú exkurziu 13. 11. 2009 je 7 € (210,88 Sk) a takisto sa uhradí v hotovosti pri registrácii účastníkov. Konanie exkurzia podmieňuje minimálny počet 20 platiacich účastníkov (okrem organizátorov).

STRAVOVANIE A UBYTOVANIE

Stravovanie a ubytovanie v Kongresovom centre SAV si hradia účastníci individuálne (možno použiť platobné karty MasterCard, VISA, Maestro, PAY, Diners Club International, American Express; po dohode možnosť platby aj formou faktúry). Ubytovanie sa poskytuje v jedno-, dvoj-, troj- a štvorlôžkových izbách. Cena za jedno lôžko na jednu noc v jedno- a dvojlôžkovej izbe je 30 € (903,78 Sk); v trojlôžkovej izbe 23,5 € (707,96 Sk) a v štvorlôžkovej izbe 20 € (602,52 Sk).

Predbežné ceny stravovania: raňajky 2,7 € (81,34 Sk); obed 6,3 € (189,79 Sk; v cene je zahrnutý jeden nápoj); večera 6 € (180,76 Sk; v cene je zahrnutý jeden nápoj); slávnostná večera 11. 11. 2009 v cene 10 € (301,26 Sk); suchý obed na celodennú exkurziu 4 € (120,50 Sk; v cene je zahrnutý jeden nápoj).